

۲۴. بدهی غربی ها به شرقی ها

آیا در خاطر دارید در برنامه گذشته راجع به عدم پیشرفت علوم در اروپا چه گفتیم؟ کلیسای کاتولیک تمام نوشته های انبیاء را در زبان لاتین پیچانده بود بطوری که هیچ کس جز کشیهایشان قادر بخواندن کتاب مقدس نبودند. اگر کسی یافت میشد که این کتاب را در خانه خود پنهان کرده بود مورد تنفر اسقفها قرار گرفته و امکان داشت به این جرم اعدام شود.

اروپا در پژوهشهای علمی بقدری عقب افتاده بود که مطالعه عبری و پژوهش های کتاب مقدس را که رابطه نزدیکی با اعراب داشت همچنان به زبان یونانی انجام میداد. تحقیقات عهد جدید کتاب مقدس بزبان یونانی بعد از مسیح نوشته شد. عبری زبان باصطلاح مرده ای بود. علماً حتی از تلفظ کلماتش هم عاجز بودند. علت آن این بود که نشریات قدیمی بدون مصوت نوشته می شد و حروف مصوت آن را نمیدانستند. زبان عربی که هم‌ریشه زبان عبری می باشد، کلماتش بی حرکت نوشته میشد و این امر سبب شد که سلسله تحقیقات دستوری انجام شود. در بین علمای مزبور عده ای یهودی بودند که در تشکیل دستور زبان و لغات زحمت فراوانی کشیدند. وقتی کار به پایان رسید این دانشمندان تصمیم گرفتند همان کار را برای زبان عبری خود انجام دهند. بنابراین با همان اصول دستوری که برای زبان

عربی درست کرده بودند توانستند تلفظ و حرکات صحیح زبان عبری را مجدداً دریابند.

در مورد پژوهش عهد عتیق بسیار بزبان عبری مدیون می باشیم. بمجرد اینکه عربی زبان امپریال گردید یهودیان وابستگی آنها با زبان عبری متوجه شدند. در قرن سوم هجری یهودیان اعراب را، یا صحیحتر بگوئیم مسلمین غیر عرب را مورد تقلید فرار داده، زبانشان را بتجزیه و ترتیب دستوری سپردند. کتاب دستور ربی قمحی که در سال ۱۲۳۵ میلادی در گذشت، اثر زیادی در مطالعات بعدی عبری بین مسیحیان بجا گذاشت. در این کتاب مقدار بسزائی از منابع عربی استفاده گردید. تفسیر وی که بر پایهٔ دستور خود وی بنا شده بود در ترجمه های کنونی عهد عتیق بوضوح آشکاراست.

چنانچه آگاه هستید تلفظ زبانهای سامی که متعلق به نسل فرزند کوچکتر حضرت نوح بود، عبارتند از عربی، عبری، آرامی، آسوری و غیره که با هجای کلمه و رشتهٔ آن ارتباط ریشه دارد. بنابراین توانستند تلفظ کلمات گمشده عبری را با قیاس با عربی دریابند. هیچ فاصله ای بین کلمات وجود نداشت. حروف انشائی پشت سرهم نوشته میشد و وقتی که می خواستند نسخ کتاب مقدس عبری را بخوانند بدون کمک ترجمهٔ یونانی که در قرن سوم قبل از میلاد انجام یافته بود، مفهوم نبود. ولی با دستور و قاموسی که علمای عربی زبان یهودی نوشته بودند، توانستند عبری را همانند خود عبری زبانان مطالعه کنند. نتیجتاً تشویق در مطالعه و بررسی

عهد عتیق را در قرن هشتم و نهم میلادی امکان پذیر ساخت. مصوت کردن متن عبری عهد عتیق و بسط مطالعات آن رشته همه در نتیجه علاقه خلفای بنی عباس بود.

بدون مطالعات دقیق عبری و یونانی، ترجمه صحیح کتاب مقدس به زبانهای مختلف آن دوره، حفاظت نسخ و ایجاد قواعد تفسیری توسط روشنفکران عالم عرب امکان پذیر نمود. بروز نهضت قرن شانزدهم نیز جزئی از این مقوله بود. این همه دلیل بر وجود خواست کلی پروردگار در تاریخ و برای محافظت حقیقت و اصلاح اساسی کلیسا می باشد.

حال چند دقیقه ای در باره امپریالیزم عثمانی و نهضت پروتستانها سخن خواهیم گفت. خداوند در نقشه دید کلی خود تأخیر و تعجیل نمی نماید. «ستاره صبح نهضت» یعنی جان ویکلیف، طلوع سپیده نازه ای را اعلام کرده بود. اکنون دوم نزدیک شده به آشکار کردن

فرب و نیرنگ کلیسای روم پردازد و مردم را به خدا پرستی راهنمایی کند. از آن خوان کسترده اسلام که اروپا را احاطه کرده بود آنان را برخوردار گرداند. در اوائل قرن شانزدهم دریانوردان پرتغالی و اسپانیایی دور شاخک غربی هلال کشتیرانی کرده و هلندیها از بنادر شمالی اروپا برای کاوش جهان بیرون رفته بودند. تأثیر شدید حصار اسلامی رو به سستی می رفت که مجدداً قوای اسلامی نقش مثبت دیگری در حفظ حیات و حمایت رشد پروتستان نوزاد بازی کرد. منتهی این بار در اطراف و

در خود مرکز اروپا بود. با ذکر چند نکته بسیار مهم به روابط ترک و روم در پایه گذاری و استحکام و توسعه نهضت لوتر اکتفا میکنیم.

آلمان اولین کتابی

بطبع رسید. با انتشار این کتاب ملت

آلمان از خاص و عام توانستند کلام خدا را بزبان خود مطالعه کرده در باره امور روحانی و دینی خود تصمیم بگیرند.

در سالهای متمادی شارل پنجم امپراتور روم با تشویق و پشتیبانی پاپ روم سعی کرد نهضت لوتر را نابود کند. یگانه مقصود لوتر آن بود که مردم را از تعالیم اصلی و ابدی خداوند با خبر سازد. ولی شارل پنجم و پاپ با ارتش روم پیوسته قصد داشتند کسانی که فرامین پاپ را رعایت نمی کردند هلاک کنند. کسانی که نسخه کتاب مقدس در منزلشان یافت میشد با آتش سوزانده میشدند. در آن سالها کاتولیکهای روم بیش از پانزده میلیون پروتستان (اعتراض کننده گان) را بهلاکت رسانیدند.

ولی خداوند نجات دهنده ای تعیین کرده بود. پیش بینی خداوند مخالفین حقیقت را در بند نهاده بود. شارل پنجم بر آن بود که نهضت را نابود کند ولی هر بار که دست خود را برای ضربه مرگ آور بلند می کرد مجبور می شد ضربه را بسوی دیگری برگرداند. انهدام کلی مخالفین روم بارها قریب الوقوع بنظر می رسید ولی در آن موقعیت حساس لشکریان ترک عثمانی از جبهه شرقی، سربلند کرده و

بدین ترتیب در اثر جنگ و ستیز ملتها، نهضت رشد و نمو یافت. دور از حقیقت نیست که اگر حمایت ترکهای مسلمان عثمانی نبود نهضت پروتستان نیز موجودیت نمی یافت.

متن برنامه بعدی ما «اغوای انسان» میباشد. مطمئن باشید که شیطان کوشش میکند تمام مردم دنیا را از پذیرفتن حقیقت باز دارد.